

Naturskyddsföreningen Hofors-Torsåker

Medlemsblad 1/2026

Ordföranden har ordet ...

Vilket år vi har haft! Så mycket har hänt inom de ämnen som ligger oss varmast om hjärtat. Söderåsen är på väg att få ännu ett naturreservat, den knasiga spången vid Bysjön ser äntligen ut att få sin lösning, och vi firade 50 år som förening med fotoutställning på biblioteket, Folkets Hus, Galleri Svartöra och i Torsåkers kyrka.

Vi har varit ute i markerna, slipat liar, slagit ängar och dragit upp invasiva lupiner med bara händerna. Vi har njutit av dofterna, lärt oss mer om blommor och lavar, och vandrat genom blommande ängsmarker där bin och fjärilar surrade omkring oss.

Vi har arrangerat föredrag om insekternas fascinerande värld och vandrat i den prunkande, insektslockande Hagaparken.

Jag känner en stor stolthet över att vi tillsammans står upp för naturen i vår kommun. Inte bara genom att identifiera och

skydda hotade arter, utan också genom att tala varmt om Hofors som en plats där naturen alltid finns nära, runt knuten och i hjärtat.

Vår fotoutställning visade just detta: arter som lever sida vid sida med oss, i skogsbrynet, i diken, på gårdsplanen.

Och vi planerar att göra ännu mer. I år vill vi fortsätta sprida kunskap om hur man kan locka insekter till sin egen trädgård, skapa ätbara gröna ytor och dela vår glädje över den natur som fortfarande finns kvar — trots att den står under hårt tryck från jord- och skogsbruk. För varje litet steg vi tar tillsammans blir det möjligt att fortsätta leva nära naturen, här i Hofors, i vår egen närmiljö.

Varmt välkommen till våra möten, till att delta i våra arbetsgrupper eller studiecirklar. Och bli gärna medlem om du inte redan är det!

Stephen Hinton

Styrelsen:

Stephen Hinton, ordförande, 073-031 16 25
stephen.hinton@naturskyddsforeningen.se

Nicklas Gustavsson, vice ordförande, 070-242 56 33

Stig Björk, kassör, 070-556 38 78

Maj-Lis Koivisto, (M-LK), redaktör för medlemsbladet och skogsansvarig, 070-020 90 29

Ingvar Schön, ansvarig för webbplatsen

Anna Virén, sekreterare, 070-670 80 85

Lage Bergström, 070-699 42 41

Kjell Demasure, 070-243 49 64

Heidi Nergård Larsson, 070-972 70 72

Suppleanter: Bo Joelsson, 070-556 22 60
och Per Lissel, 070-335 08 13

Kretsens webb: hofors-torsaker.naturskyddsforeningen.se

Mejl: hofors-torsaker@naturskyddsforeningen.se

Valberedning:

Kontakta valberedningen om du har förslag på personer som vill arbeta för föreningen genom att sitta i styrelsen eller ta andra förtroendeuppdrag: och Bo Larsson, 076-816 03 39

Styrelsemöte i Åsmundshyttan. Styrelsen träffas ungefär en gång i månaden. Från vänster: Per Lissel, Lage Bergström, Kjell Demasure, Nicklas Gustavsson med dotter, Stephen Hinton, Bo Joelsson, Heidi Nergård-Larsson och Stig Björk. Saknas på bilden gör Maj-Lis Koivisto, som tog fotot, samt Anna Virén och Ingvar Schön.

Kallelse till årsmöte 19 mars

Härmed kallas medlemmarna i Naturskyddsforeningen Hofors-Torsåkers till föreningens kretsmöte, alltså årsmötet. Det hålls torsdagen den 19 mars klockan 18 i Hofors Folkets Hus, lokal Freja.

Efter årsmötet blir det 50-årsmiddag! Föreningen står för en del av kostnaden, men du betalar själv 100 kronor och måltidsdryck. Anmäl dig senast 9 mars till 0700-20 90 29 eller maj-lis@ordbruk.com och swisha samtidigt summan till föreningen på 123 276 73 58, alternativt betala till föreningens bankgiro 344-6572.

Det subventionerade priset är för medlemmar. Med ett familjemedlemskap, som kostar 60 kronor utöver första medlemsavgiften per år, kan även partnern få ta del av erbjudandet.

Kontakta valberedningens Bo Larsson, om du är intresserad av förtroendeuppdrag inom föreningen, eller känner någon som är lämplig. Han nås på 076-816 03 39 eller på mejl: bee.larsson@gmail.com

Årsmöteshandlingar kommer att delas ut på mötet, men kommer även att finnas i vår Facebookgrupp och på vår webbplats senast en vecka före årsmötet.

hofors-torsaker.naturskyddsforeningen.se
Har du några idéer om vad föreningen ska ägna sig åt? Skriv en motion! Motioner behandlas på årsmötet och ska vara styrelsen tillhanda senast 28 februari.

Skicka den helst med e-post till:
hofors-torsaker@naturskyddsforeningen.se

Styrelsen

Fotoutställningen – tips på ny lokal?

Lage Bergström tar ner utställningen efter sex veckor i Folkets Hus foajé.

Fotoutställningen som vi gjorde förra året ligger nu nedpackad i väntan på nya äventyr.

Har du tips på en lokal där den kan hänga en månad eller så? Den skulle till exempel kunna passa på ett äldreboende, eller på en annan plats med folk som kanske inte kommer ut i naturen så ofta.

Utställningen består av ett 40-tal bilder i olika storlek med bildtexter och cirka tio texter i A3-format. Vi kan i viss mån anpassa antalet efter lokalen.

Hör av dig om du känner till någon bra lokal! Tel 0700-209029 eller mejl till hofors-torsaker@naturskyddsforeningen.se

Text och foto: Maj-Lis Koivisto

Naturreservatet på Söderåsen kan bli klart i slutet av året

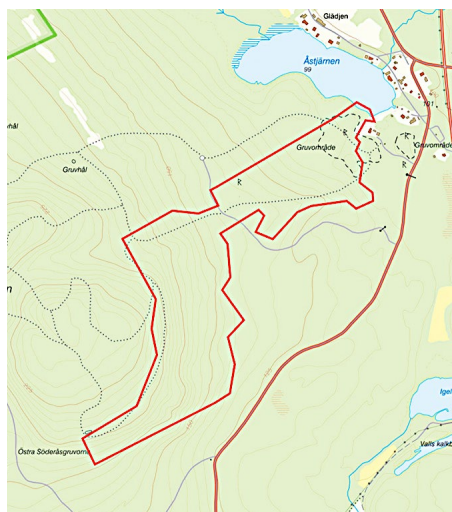
AB Karl Hedin fick 6,7 miljoner kronor i intrångsersättning för marken i det blivande naturreservatet på Söderåsen, som ännu så länge saknar namn.

Länsstyrelsen i Gävleborg har nu tagit hjälp av en konsult för att ta fram ett förslag till skötselplan för området. Förslaget beräknas vara klart före sommaren.

Efter det ska förslaget skickas på remiss till alla sakägare och andra berörda.

Handläggaren på länsstyrelsen bedömer att beslut om att bilda naturreservat kan tas tidigast i slutet av året.

Maj-Lis Koivisto

Gränserna för naturreservatet håller på att mätas in av Skogsstyrelsen, så små justeringar av gränsen kan komma att ske.

Vinter vid Korsån

Januari. Bävern är Europas största gnagare. Den är en familjekär vegetarian och har en viktig roll i ekosystemet genom sin förmåga att skapa våtmarker.

Bo Joelsson, fotograf:

Jag är uppväxt i Göteborg där jag redan tidigt var mycket ute i naturen för att spana på djur och fåglar. Blev aktiv fågelskådare och besökte olika fågellokal.

Har i stort sett alltid fotograferat, målat och varit allmänt intresserad av bild/konst i olika former.

Under livets gång har fågelskådandet alltmer ersatts av intresse för naturen i största allmänhet och fotograferandet har blivit ett sätt att dokumentera världen vi lever i. Jag älskar att fotografera det mesta, såsom landskap, djur, porträtt och växter.

Båda fotografierna: Bo Joelsson

Högintressant ämne. Svalbard lockade fullt hus, trots snö och besvärligt vinterväglag.

Foto: Maj-Lis Koivisto

Fullt hus i Barkhyttans bygdegård

Trots ett envist snöande drog Signe Maria Brunk fullt hus till sitt föredrag om Svalbard den 8 januari i Barkhyttans bygdegård.

Ett 60-tal personer i publiken fick lära sig mer om ögruppen, både om det geopolitiska läget och om dess natur. De fick sig till livs olika upplevelser Signe Maria varit med om. Bland annat en 70-mila skidtur från den södra spetsen till den nordvästra, ett äventyr som tog 36 dagar. Packningen på pulkan vägde cirka 80 kilo, sov gjorde de i tält. Och duscha – nej, det var inte aktuellt.

– Man kan ju snöbada, men det var ingen som gjorde det, berättade hon och log.

Till föredraget visade hon bilder från Svalbards vackra natur och det var nog

Dragplåster. Signe Maria Brunk.

många i publiken som gick därifrån planerandes en resa till ögruppen, som ligger i höjd med norra Grönland.

Signe Maria arbetar som expeditionsguide på ön. Hon har bott och arbetat på Svalbard i tio år. Hon kom dit som 23-åring och blev som så många andra ungdomar fast.

Svalbard har bara ett par tusen invånare. Turismen är den nya inkomstkällan för många på ön, när kolbrytningen nu stängs ner.

Ön saknar vegetation, vilket innebär att alla förnödenheter, som till exempel mat, måste transporteras dit.

– Men allt man behöver finns här, sa hon.

Maj-Lis Koivisto

Urvattnad naturrestaureringslag kan ändå ge möjligheter

I Montreal, Kanada, hölls 2022 ett möte värt att minnas för alla naturvänner. Då beslutades om ett globalt ramverk för biologisk mångfald. Det var några månader efter det att Sverige hade fått en ny regering och miljöministern skrev entusiastiskt på regeringens hemsida:

”Vi är alla helt beroende av den biologiska mångfalden och våra ekosystem för vår överlevnad. Jag är glad att det globala ramverket nu är på plats. /.../ Det beslutades om tydliga målsättningar om att världens länder till 2030 ska skydda 30 procent av alla områden, på land och till havs.”

Men det skulle visa sig att entusiasmen inte var allvarligt menad. När man i EU skulle förhandla fram en EU-lag baserad på Montreal-beslutet, spjånade Sverige emot. Tillsammans med Ungern lyckades man stoppa ett första lagförslag, och när ett nytt förslag lades fram hösten 2024, röstade Sverige nej. Men lagen antogs ändå, med en rösts övervikt.

Jämfört med Montreal-beslutet är EU-lagen inte alls lika långtgående. Men den kräver att EU-länderna förbättrar tillståndet för biologisk mångfald för minst 20 procent av landområden och havsareal senast 2030. Det finns bindande och tidsatta etappmål, men varje land ska tolka målen och ta fram nationella restaureringsplaner.

I Sverige har Naturvårdsverket fått rege-

ringens uppdrag att samordna utarbetandet av en plan. Det arbetet pågår och senast i september ska planen redovisas till EU.

I regeringens uppdrag till Naturvårdsverket betonas att ”...den flexibilitet som finns i förordningen ska analyseras och nyttjas till fullo...”

Det betyder att alla undantag och krypthål man kan hitta i EU-förordningen ska utnyttjas, och regeringen är tydlig med att den svenska planen ”...inte ska gå utöver miniminivån i förordningen.”

Steget är alltså långt från Tidöregeringens glädje över Montrealbeslutet och hur man i dag vill tillämpa beslutet i Sverige.

Restaureringsförordningen gäller redan och även om det inte är klart hur den ska tillämpas så ger den ändå stöd för att starta konkreta arbeten för att restaurera natur och gynna biologisk mångfald. Till exempel finns en ickeförsämringsklausul i EU-förordningen som redan har börjat åberopas för att skydda naturskogar från att kalhuggas.

Naturskyddsföreningen har deltagit i referensgrupper och dialogmöten med Naturvårdsverket och andra berörda myndigheter för att utformningen av den svenska restaureringsplanen ska ”baseras på bästa tillgängliga vetenskapliga kunskap”, som det står skrivet i förordningen.

Fortsätter på nästa sida

SNF samarbetar med andra miljöorganisationer, men eftersom Tidöregeringen är motsträvig är det svårbedömt hur långtgående den svenska nationella planen kommer att bli.

Om restaureringsförordningen ska få genomslag i verkligheten kommer det alldeles säkert att krävas samarbeten på lokal och regional nivå med länsstyrelser och kommuner, och mellan markägare och miljöorganisationer. Redan nu kan vi förbereda sådana framtida samarbeten.

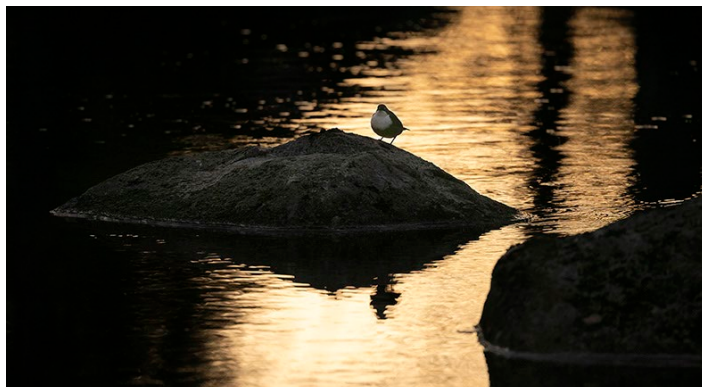
Här några exempel på möjliga initiativ:

- En av punkterna i EU-förordningen är att åtgärder ska sättas in för att öka kolinlagring och återvätning av dikade torvmarker. Det är något som vår skogsgrupp kan hämta stöd från, när vi diskuterar med skogsägare om nya projekt.
- EU-förordningen lyfter fram nödvändigheten att förbättra livsmiljöer för pollinatörer och att stärka urbana grönytor, något som ger uttalat stöd för Gröna Ringens arbete.

- Vi har i kretsen en nystartad vatten-grupp och EU-förordningen är tydlig med att det krävs åtgärder för att förbättra livsmiljön i sötvatten, till exempel genom att skapa fria vandringsvägar i vattendrag – något som är angeläget på många håll i Hofors-Torsåker.
- En annan punkt som är intressant framför allt för ängsgruppen, är att EU-förordningen ställer krav på nya satsningar på naturbeten och återskapande av ängsmarker. Redan nu finns statliga pengar avsatta för detta, något som det finns anledning att lyfta fram i dialog med markägare i odlingslandskapet.
- Vi är många som oroar oss över att många fågelarter hotas av det industriella jordbruket. Flera arter som förr var vanliga, är nu rödlistade, till exempel stare, hussvala och tornseglare. Det här lyfts fram i EU-förordningen och kan användas som skäl för att starta restaureringsprojekt för att ge bättre livsmiljö – mat och skydd – för de här fågelarterna.

Lage Bergström

Hamnardammen, januari

Strömstaren påträffas vid rinnande vatten i anslutning till forsar och fall. Den stannar i Sverige över vintern, men flyttar söderut inom landet för att hitta öppet vatten.

Foto: Bo Joelsson

En bebodd fågelholk kan göra vem som helst lycklig.

Foto: Lage Bergström

Fågelholken - ett viktigt hem när naturliga boplatser saknas

På kortändan av vårt uthus och mitt emot växthuset har vi en fågelholk som nästan varje år hyser ett flugsnapparpar. Jag står där i växthuset och pysslar med plantorna och blir så glad över ungarnas pipande när föräldrarna närmar sig med mat. Jag kan betrakta föräldraparets idoga arbete under en lång stund, och förundras över att ungarna aldrig verkar bli mätta och belåtna.

Det är något så otroligt tillfredsställande att ha en fågelholk med inneboende i, det värmer i hjärtat att vilda fåglar verkar trivas i vår närhet.

Stig Björk, välkänd naturfotograf, har ett tiotal fågelholkar i sin trädgård, men han sätter också upp holkar i skogen. Det har han gjort i cirka 40 år.

På hösten gör han rent holkarna inför kommande häckningssäsong.

De holkar han har i skogen är mest pärluggleholkar, men det är flera år sedan det var en lyckad pärlugglehäckning i dem.

Fortsätter på nästa sida

Stig Björk.

Foto: Erik Björk

– Det är talgoxar som häckar i dem år efter år, säger han.

Pärlugglor behöver

som alla andra mat, och det är mest gnagare som står på menyn.

– Vart fjärde år brukade vara uggleår på grund av att det också var gnagarår, men det verkar inte vara så längre, säger Stig Björk.

– Det kan också vara mården som rensar bona på ägg. Holkhålen syns ju lättare än bohål i träd, så de kan vara lättare att hitta. Bohål i träd har försvunnit allt mer i och med skogsbruket.

– På 1970-talet var vi några som satte upp pärluggleholkar i Kungsgården, och då var det massor av lyckade häckningar.

Han sätter upp pärluggleholkarna 3,5 meter upp och för att lyckas med det tar han med sig en stege till skogen.

– Deras naturliga bon ligger åtta meter

En plåtbit runt ingångshålet försvårar för hackspettar att ta sig in i boet. Foto: L Risberg

upp, men så högt når jag inte.

På hösten tar han med sig stegen på nytt och städar ur och reparerar fågelholkarna.

– Det kan behövas ny tjärpapp på taken och ibland får man måla om dem på utsidan, säger han.

I trädgården har han ett tiotal holkar, både vanliga och tornseglarholkar, som sitter högt upp mot taket.

– Det är roligt att ha fåglar omkring sig, och de tar ju myggor, säger han.

Det är mest talgoxar och blåmesar som använder holkarna hos honom.

– Jag skulle gärna ha starar också, men de finns ju knappt längre.

Vill du också ha fåglar i din trädgård? Du kan lära dig att bygga fågelholkar med oss den 15 mars. Läs mer på sidan 24.

Maj-Lis Koivisto

Modifierad kattuggleholk fick oväntade inneboende

För många år sedan hade jag en kattuggleholk på tomten som inga ugglor flyttade in i. Jag försökte då med att ta pappskivan med hål i från dammsugarpåsen som jag häftade upp över det stora inflygningshålet som var till för ugglan. Döm om min förvåning när det flyttade in ett par tornseglare i holken. Det var så ett tag, men nu är holken borta sedan länge.

I fjol gjorde jag ett gäng ”riktiga” tornseglarholkar så nu återstår att se om det blir några gäster i dem. Text och foto: Helena Jonsson

Beredskapsfestival med biblioteket

Stormen Johannes och snöovädret Anna blev riktiga och viktiga test på vår beredskap inför de extrema väderhändelser som kommer att bli allt vanligare i framtiden. Måndagen den 16 februari har vi bjudit in David Jonstad för att på Hofors bibliotek att prata om vikten av grannsamverkan i sådana kristider. Läs mer om det på sidan 23.

Till beredskapsveckan i höst, vecka 39, kommer vi att tillsammans med biblioteket och kommunens krisordnare att arrangera en beredskapsfestival. Håll ögonen öppna, mer information kommer!

Maj-Lis Koivisto

På första sidan

Stig Björk tog bilden på pärlugglan som kikar fram ur sitt bo. Pärlugglan är beroende av äldre, varierad skog med jaktmöjligheter och tillgång till lämpliga trädhålor som boplatser. Födan består till största delen av sorkar och möss. För lyckad häckning krävs god tillgång på gnagare.

November vid Kann-Olles klack

Höst i gammelskogen. Terrängen är varierad och i omgivningen finns mycket död ved.

Foto: Bo Joelsson

Januarimyr

Tyst snölandskap. Myren norr om Korsån skiftar färg beroende på väder. På bilden nedan formar sig de senvuxna tallarna till ett stilleben i gråskala. Foto: Bo Joelsson

En av Ängsgruppens många aktiviteter under 2025 var att bygga risstaket. Även i år blir det en risstaketbyggar-dag, i maj.

*Foto:
Maj-Lis Koivisto*

Ängsgruppen har mycket på gång

Ängsgruppen bildades sommaren 2024. Då var vi tre styrelsemedlemmar som gick samman för att vi ville lära oss mer om slåtterängar och om den artrikedom som finns på en välkött äng. Inför sommaren 2026 är vi nu sju medlemmar i gruppen – och vi hoppas bli fler!

Syftet med Ängsgruppen är att sprida kunskap om ängarnas betydelse för biologisk mångfald. Vi tror att det är nödvändigt för att bryta den pågående trenden att ängar och hagar växer igen och att ängarnas arter minskar mer och mer.

Idag finns bara en bråkdel kvar av de ängar och hagar som dominerade odlingslandskapet under förra seklet. I det moderna jordbruket har man ersatt slåtterängar och naturbeten med gödslade gräsvallar.

Därmed har ett fåtal gräsarter, som timotej, ängs- och rödsvingel, rajgräs och några till, ersatt den artrikedom som utmärker den traditionella ängen där gull-

viva, mandelblom, kattfot och blå viol växer... Det betyder också att fjärilar, bin och andra insekter har förlorat sina bästa livsmiljöer.

Därför är det viktigt att rädda de få ängar/hagar som finns kvar. Och det är viktigt att skapa reträttmiljöer för ängens arter, till exempel i form av blomsterängar i villa-trädgårdar och artrika vägkanter.

Det är markägarnas ansvar att göra det här, men vi kan stötta dem på flera sätt, till exempel genom information om hur viktigt det är, och genom att erbjuda hjälp med skötseln.

Under 2025 arrangerade vi ett stort antal aktiviteter och vi planerar något liknande i år. Bland annat de här:

Naturligtvis! – en studiecirkel om att få mer artrikedom i sin närhet. Alla med trädgård, stor eller liten, eller balkong, eller tillgång till gemensam uteplats kan

Fortsätter på nästa sida

bidra till biologisk mångfald genom att ta ett hörn av gräsmattan och så in ängsblommor. Eller genom att sätta upp holkar för bin och fåglar, eller skapa en damm för groddjur och ödlor. Eller...

Möjligheterna är många och den 24 mars finns det goda erfarenheter att ta del på Hanna Kovacs bildföreläsning. I studiecirkeln, som börjar 8 april med Anna Virén och Christina Hansson som ledare, finns därefter möjlighet att pröva idéer och diskutera hur man kan göra praktiskt. Mer om studiecirkeln på sidan 26.

Vägar kan vara rekonstruktiva för ängens flora och fauna, om vägarna sköts på ett sätt så att ängsväxter trivs där och så att fjärilar, bin och andra insekter söker sig dit. För att det ska bli framgångsrikt, måste man hålla tillbaka lupiner, kanadensiskt gullris och andra invasiva växter.

Under 2025 började vi inventera ängsväxter längs vägar i kommunen och vi började bekämpa lupiner. Det arbetet ska fortsätta under 2026.

Vi kommer också att fortsätta att erbjuda kurser för den som vill veta mer om ängen, dess olika arter och hur man sköter

den. Det blir en kurs om gräsarter, en liekurs och möjlighet att delta i ängsskötseln på Erik-Lars i Åsmundshyttan.

Vi vill också prova att ordna Grönt Gym tillsammans med Torsåkers IF, alltså att ungdomar i fotbollslaget kör ett träningspass genom att till exempel räfsa löv.

I slutet av juli arrangeras en liekurs i samarbete med Länsstyrelsen Gävleborg, förutsatt att finansieringen kan ordnas.

Ängsgruppen är medlem i två nätverk för informationsutbyte om ängar och ängsskötsel, ett på nationell nivå och ett på länsnivå.

Vi är sju personer i vår ängsgrupp som träffas ungefär en gång i månaden: Lage Bergström, Christina Hansson, Helena Jonsson, Maj-Lis Koivisto, Kristoffer Skogsberg, Hanna Sohlborg och Anna Virén.

Vi vill gärna bli fler och bjuder därför in till ett öppet möte 26 maj på Erik-Lars väg 3 i Åsmundshyttan. Då berättar vi om vårt arbete och förbereder det vi ska göra i juni-juli. Kom och träffa oss då, eller ring till någon av oss så kan vi berätta mera.

Lage Bergström

Planerade aktiviteter i Ängsgruppens regi 2026

Tre kurser:

- Bygg en fågelholk 15 mars i Värnaskolans slöjdsal. Mer info på sidan 24
- En kurs om gräsarter. Mer info på sidan 22
- En liekurs i samarbete med Länsstyrelsen Gävleborg

Praktisk ängsskötsel på Erik-Lars

- Fagning i april
- Bygga risstaket i maj

- Lieslätter i juli
- Fröinsamling i augusti

Fyra exkursioner

- Blomstervandring på De vilda blommornas dag 14 juni, se sid 29
- Gårdsvandring i Åsmundshyttan 28 juni, se sidan 29
- Utflykt till Fäbods naturreservat 4 juli, se sidan 30
- En dag om ängssvampar i oktober, mer info kommer senare

Deltagarna i Hofors Gröna Ring har kartlagt möjliga vandringsleder i ringens område. Nu börjar vi utforska dem till fots. Ariel Shower, som tillsammans med sin man Patrick är nya deltagare i gröna ringen, är först ut med att beskriva skogsområdet där de bor i Silverdalen.

Kontakta oss om du tycker att det låter som en rolig uppgift – vi behöver bli fler som hjälps åt med detta!

Första vandringsleden beskriven: Tjärnäsberget, en stilla paus i vardagen

Det var en kall dag i mitten av november som vi svängde av från Fjällbergsvägen och påbörjade en brant stigning in i skogen längs en tydlig stig, markerad med blå tejp. Skogen omslöt oss snabbt och i sin tysta stillhet gav den oss illusionen att vara lång borta ifrån allting. Den kalla luften var ren, vilket de många lavar som täcker träden och stenarna var ett bevis på.

Lavar är fascinerande och vackra ekosystem i sig själva som absorberar näring direkt från atmosfären och därför är känsliga för luftföroreningar. Jag har aldrig sett så många lavar som här i Hofors.

Terrängen på vägen upp är gropig och kräver försiktighet, även om den fortfarande är mycket lättillgänglig. Längs leden täcks klippformationerna av fjäderlätt mossor. Små överhäng och håligheter kan fungera som perfekta skydd för små däggdjur.

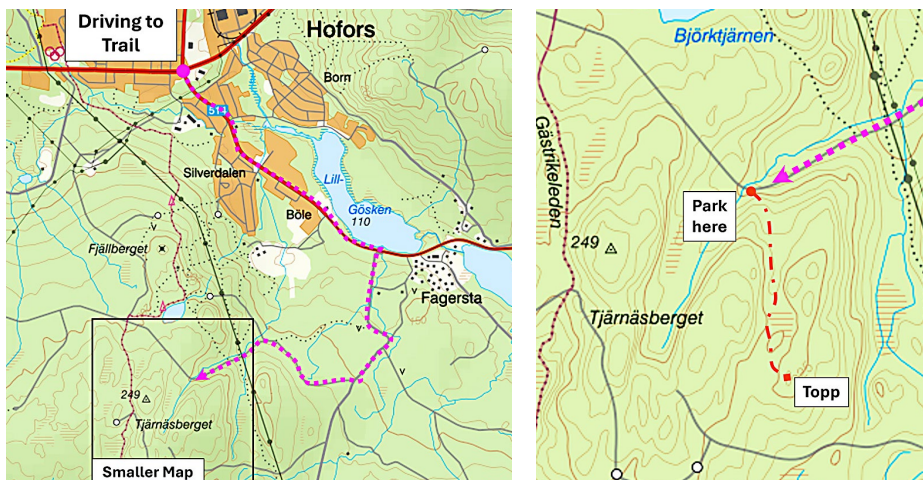
Klargula kantareller, helt frusna, fick mig att minnas höstens utflykter med svampkorgen. En stor hackspett lät mig komma tillräckligt nära för att ta ett tydligt foto och identifiera honom när han hackade i en torraka.

Vandringsleden i skogen vid Tjärnäsberget. Foto: Patrick Shower

En av de mest spännande sakerna med promenaden var mängden död ved, både stående och liggande på marken.

Fortsätter på nästa sida

Hitta till stigen som beskrivs i texten från Lidl-rondellen i Hofors. Parkering vid texten "Park here" på kartan till höger.

Illustration: Patrick Shower

För det är först efter att ett träd har dött som livet för många av skogens arter verkligen drar igång. Den döda veden blir livsmiljö för barklevande insekter som vivlar, och svampar börjar arbeta med att återföra näringsämnena till jorden.

Detta förbättrar bördigheten och blir växtplats för nästa generations plantor. Under loppet av många år, allt eftersom nedbrytningen fortsätter, hittar skalbaggar och andra insekter näring och skydd i den döda veden.

Dessa insekter utgör basen för många näringsvävar och blir mat åt andra insekter, fåglar, små däggdjur och groddjur.

Vår vän hackspetten är duktig på att hacka hål i den torra veden, till glädje inte bara för honom själv utan även för dem som använder hålen efter honom, som mesar till exempel.

Väl uppe på toppen öppnade sig träd-kronorna och den mossiga marken gav

vika för högt gräs och vintergröna. Jag längtar tills jag kan komma tillbaka och se den blomma!

Vi rekommenderar att göra denna vandring tur och retur för att trampa upp och synliggöra leden, som innehåller en del snår. Det är en fantastisk kort vandring som får igång blodcirkulationen. Den inleds med en lätt stigning men sedan får man chansen att hämta andan och se ett helt annat landskap på toppen. Även om den inte ligger långt från en huvudväg, ger området en känsla av lugn och avskildhet.

Att gå upp till toppen och komma tillbaka samma väg är ungefär 1 km, vilket tar cirka 30 minuter utan stopp.

Var dock försiktig eftersom leden på vissa sträckor är snårig och gropig. Längs vandringen upplever den uppmärksamma massor av liv, och även ätliga svampar. Jag blev glad över att se älgspillning också!

Ariel Shower

Höst

Soluppgång och höstdimmor vid Hyn.

Foto: Bo Joelsson

Vi behöver bli fler som värnar naturen!

Om du vill värna vår natur finns det många olika sätt att engagera sig på. Alla behövs och alla är välkomna!

Naturskyddsföreningen Hofors-Torsåker har flera arbetsgrupper, men du kan också delta aktivt vid ett tillfälle, eller för en viss tidsbegränsad sak. Och om du brinner för en särskild fråga kan vi starta en arbetsgrupp som driver den frågan.

Våra nuvarande arbetsgrupper:

- Skogsgruppen värnar skog med höga naturvärden. 12 mars drar vi igång en studiecirkel om hur man skyddar skog.

- Ängsgruppen arbetar för insekter och blomrikedom och för att öka den biologiska mångfalden i våra trädgårdar och offentliga miljöer.
- Natursnokarna leder barnverksamhet
- Hofors Gröna Ring, en studiecirkel som driver frågan om en uppväxt skog runt Hofors tätort
- En nystartad vattengrupp
- Vi ska också starta en grupp som jobbar med valet i höst.

Hör av dig om du är intresserad!
Mejl: hofors-torsaker@naturskyddsforeningen.se

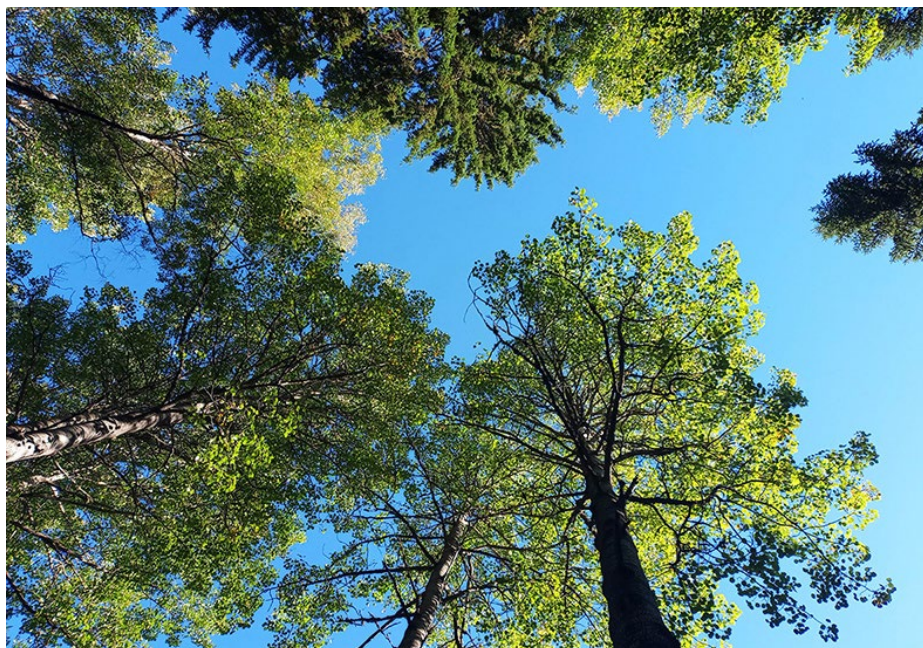

Foto: Maj-Lis Koivisto

Menar vi allvar när vi säger att vi bryr oss om naturen?

Tycker du om naturen? – Självklart!

Är du oroad över klimatförändringarna? – JA!

Tänker du på hur artutrotningen kommer att påverka dina barnbarns möjligheter att leva i fred och få mat på bordet varje dag? – Hela tiden!

Svaren ovan kommer från människor omkring mig. Vi är oroad över framtiden för våra barn och barnbarn. Kommer de att ha en planet som går att leva på? Hur blir det med matsäkerheten när det blir torrare i våra viktigaste importländer och

både torrare och blötare hos oss? Kanske även kallare om golfströmmen stannar, eller varmare om det är den globala uppvärmningen som påverkar mest?

Men i vardagen, hur visar sig omsorgen om planeten och kommande generationer i våra dagliga handlingar?

Väljer vi främst ekologiskt i mataffären? Blir det mer vegetariskt och mindre kött på tallriken?

Tar vi tåget istället för flyget? Och cykeln istället för bilen?

När det kommer till dagliga val,

där vi själva aktivt kan stå upp för naturen, blir det ofta bekvämlighet och plånbok som styr. Kanske också känslan av att mina val är så små i det stora hela att de väl inte påverkar.

Jag blir ganska frustrerad över att många, även bland mina välinformerade och välmående vänner, fortsätter att göra klimatskadliga val.

Trots att de vet att en resa till Thailand åter upp hela deras årsbudget av koldioxidutsläpp så åker de till Thailand.

Trots att de vet att det konventionella jordbruket – som besprutar grödorna mot oönskade insekter och använder konstgödsel som utarmar jordarna – är den största anledningen till att arter dör ut, så väljer de oekologiska livsmedel i butiken.

Trots att de vet att vegetarisk mat har så många fördelar, både för markanvändning och deras egen hälsa, så blir det kött.

Och de köper kött från djurfabriker, trots att de vet hur illa djuren behandlas i dessa enorma anläggningar.

Men jag själv då? Lever jag alltid som jag lär när det kommer till omsorg om naturen?

Nej, det gör jag ju inte. Och det är svårt att göra de absolut bästa valen när samhället runt omkring inte är byggt för det.

Även om mina både stora och små aktiva val inte förändrar världen, är jag en av många som bidrar. Vi blir allt fler, och många tillsammans banar vägen till förändring.

Riktigt glad blir jag när jag märker att människor börjar ta steg mot ett mer hållbart liv, både för dem själva och vår planet.

Maj-Lis Koivisto

Foto: Isabelle McAllister

Maria Wolrath Söderberg har svaren

Kognitiv dissonans kallas det när man inte agerar utifrån det man vet är det bästa, det som beskrivs i krönikan här intill.

Hur kommer det sig att vissa inte kan blunda för verkligheten när det gäller hur vi utnyttjar naturen och djuren, medan andra, med samma information, bara fortsätter sitt liv som förut?

Det har Maria Wolrath Söderberg forskat på, vilket hon berättade om i sitt sommarprat i Sveriges Radios P1 den 10 augusti 2023.

Maria Wolrath Söderberg är docent i retorik och har skrivit böcker om hur vi motiverar våra klimatskadliga val.

Hon kommer till Hofors bibliotek den 13 maj kl 19, dagen före Kristi Himmelsfärd.

Då är du hjärtligt välkommen, det blir garanterat en omtumlande kväll!

Maj-Lis Koivisto

Blommande
ljung på
myr norr
om Korså
bruk, ovan.
Även bilden
på full-
månen är
tagen norr
om Korsån.

Foto:
Bo Joelsson

Ny skogsbruksmessa med fokus på alternativa metoder

Studiefrämjandet Mälardalen och Naturskyddsföreningen arrangerar en ny skogsbruksmessa som är inriktad på naturnära skogsbruk. Den äger rum på Elektron i Gnesta den 14 mars.

Målet är att skapa ett årligt återkommande evenemang eftersom det enligt arrangörerna behövs en mötesplats för kunskap och inspiration kring ett mer långsiktigt hållbart skogsbruk.

Talare under dagen är bland andra Mikael Karlsson, skogsägare som skrivit boken *Konsten att hugga träd och ha skogen kvar*, Anders Tivell, skogsägare som bedrivit naturnära skogsbruk i 40 år, och Jeanette Eggers, forskare på SLU. *M-LK*

Ny mässa inriktad på biologisk mångfald

Om du befinner dig i Varberg 23 maj kan du passa på att besöka en ny trädgårdsmässa med fokus på biologisk mångfald. MångfaldsTrädgård 2026 öppnar lördagen den 23 maj i det nyanlagda naturområdet Fågelbacka vid naturum Getterön. Målet är att visa hur trädgårdar, kolonilotter och balkonger kan bli platser där naturen trivs. Genom föreläsningar, guidningar, workshops och visningar vill arrangörerna inspirera till enkla åtgärder som gör stor skillnad för den biologiska mångfalden.

Det är Länsstyrelsen och Naturskyddsföreningens Varbergskrets som arrangerar mässan. *M-LK*

Bra dokumentärer på SVT Play

Kriget om fröerna. En mycket intressant film om en av de viktigaste insatsvarorna i matproduktionen – fröerna. Vad händer med vår matsäkerhet när stora bolag tar makten över fröerna? Vad händer med den genetiska mångfalden? Vad betyder det för Sveriges beredskap och matsäkerhet i en orolig omvärld och i klimatproblematiken?

Filmaren Tina-Marie Qwiberg har gjort flera viktiga dokumentärer tidigare, som *Sista skörden* till exempel. *Kriget om*

fröerna har hon gjort med Andi Loor.

Kan ses till 31 december 2028. *M-LK*

Vår jord. En vacker och hoppingivande film om jordens mikroliv, som spelar en viktig roll för hur växter trivs i jorden, skördens storlek och grönsakernas smak. I filmen träffar vi lantbrukare och grönsaksodlare som både tar hjälp av naturen och hjälper naturen och mikrolivet i sina verksamheter.

Kan ses till 31 december 2028. *M-LK*

Håll utkik på Facebook och hemsidan

Gå med i vår Facebookgrupp! Där kan du hålla dig uppdaterad om nya programpunkter och om vad som händer både lokalt och i världen utanför kommunen. Sök efter Naturskyddsföreningen Hofors-Torsåker.

Information finns även på vår webbplats: hofors-torsaker.naturskyddsforeningen.se

Bysjön kommer att bli tillgänglig igen

År 2011 påbörjades ett omfattande projekt för att restaurera delar av Bysjön i Hästbo till en attraktiv fågel-lokal. Området gjordes samtidigt mer tillgängligt för besökare genom att ett fågel-torn byggdes och en vandringsled anla-des. Projektet genomfördes i flera steg och har varit framgångsrikt.

Men för något år sedan, när det var ovanligt mycket vatten i Bysjön, rasade de nybyggda spängerna ihop när vattnet frös. Sedan dess har några delar blivit la-gade tack vare en av markägarna i Hästbo, Stefan Eriksson. Men mycket återstår.

Fotot på den raserade spången togs i december 2025. Foto: Lage Bergström

Nu ska också de resterande delarna repareras med hjälp av bryggor som tidi-gare legat vid badplatsen i Malmjärn. På ett planeringsmöte i februari gav kommu-nalrådet Tomas Isaksson det glädjande be-skedet att Hofors kommun skänker bryg-gorna. På samma möte tog den fantastiske Stefan Eriksson på sig reparationsarbetet.

Lage Bergström

Kurs: Vi djupdyker in i gräsets förtrollade värld

Tid och plats publiceras i vår Facebookgrupp och på hemsidan

Gräs hör hemma i en blomsteräng, men de får inte bli dominerande och kväva ängsblommorna. Att lära sig känna igen olika gräsarter är ett steg på vägen att gynna mångfalden och sköta sin äng på ett bra sätt.

Om vi får de bidrag som vi ansöker om kommer vi i sommar att arrangera en gräskurs i flera delar med Nicklas Gustavsson som kursledare.

Vi träffas ett par kvällar för teoridelen och beger oss sedan ut en heldag för att studera gräsarterna i fält. Vi avslutar med en kväll då vi följer upp det vi har lärt oss och tittar på deltagarnas insamlade gräs.

Mer information kommer på Facebook och på vår webbplats.

Foto: Lage Bergström

Kamäxing är ett vintergrönt gräs, som växer i tuvor.

Kommande program

Natursnokarna: Häng med ut i naturen!

Vi leker och lär, hjälper naturen och bara är. Låt alla barn få uppleva naturen!

Natursnokarna är Naturskyddsföre-ningens barn- och familjeverksamhet och vänder sig till barn i åldrarna 6–10 år, som kommer med en vuxen.

Söndagar våren 2026:

15 februari kl 13–15, Edsken
22 mars kl 13–15, Torsåker
26 april kl 13–15, Storflyet
31 maj kl 13–15, Hammardammen

Anmäl er via vår mejl snokhoforstorsaker@gmail.com inför varje träff.

Ni kan vara med på val-fritt antal träffar. Träffarna är gratis och öppna för alla. Medlemskap i Naturskydds-föreningen behövs inte.

Vi bjuder på något ätbart, ta med egen dryck.

Snok snok!

Anna Virén
Natursnoksledare

David Jonstad: Gemensam beredskap i krisernas tid

16 februari kl 18, Hofors bibliotek, Skolgatan 11, Hofors

Vid en kris är dina grannar mer värdeful-la än konservburkarna. Det skrev David Jonstad, journalist och författare med in-riktning på kriser och omställning, i en artikel i DN för något år sedan. Efter de senaste stormarna har vi förstått hur sant det är.

När världen blir mer orolig och instabil behöver vi varandra mer än någonsin. Genom att bygga lokal beredskap tillsam-mans med våra grannar är vi bättre rus-tade för att hantera störningar samtidigt som vi tacklar oron genom ökad gemen-skap och trygghet.

David Jonstad berättar utifrån egna erfarenheter om styrkan med lokal bered-skap och hur sådan skapas i praktiken.

David Jonstad,
journalist och författare.
Foto: Maria Hansson

Studiecirkel: Lär dig skydda skog med höga naturvärden

Torsdagar 12 och 26 mars, 9 och 23 april och 7 och 28 maj, ev en träff i september

Kalhyggna brer ut sig, skog med höga naturvärden fälls. Vad kan vi som privatpersoner göra för att skydda hotade arter och bibehålla den biologiska mångfalden, som är grunden för allt liv?

I denna studiecirkel går vi igenom läget för den biologiska mångfalden lokalt och globalt, och vilka åtaganden som Sverige har gentemot EU och IPBES, konventionen om biologisk mångfald.

Vi lär oss om de verktyg som finns att känna igen kontinuitetsskog och hur

vi kan jobba med kartor för att identifiera skogar som är skyddsvärda. Vi kollar av hur debatten går och vilka aktörerna är. Vi går också igenom lagstiftningen, skogssektorns målbilder för god miljöhänsyn och FSC-kriterierna.

Vi besöker en riktig skog och en plantering för att lära oss se skillnaden.

Möjlighet finns att delta via länk.

Maj-Lis Koivisto är cirkelledare.

Anmäl dig via Studieförbundets webbplats..

Matdags för
grå flugsnappar-
ungar.

Foto:
Hanna Sohlborg

Hjälp en fågelfamilj, bygg en holk!

15 mars kl 13–16, Värnaskolans slöjdsal, Värnavägen 5, Hofors

Välkommen till en fågelholkskurs med Naturskyddsföreningen Hofors-Torsåker! Under den här träffen får du bygga en egen småfågelholk som förhoppningsvis får hyresgäster redan i år! Vi håller med materialet.

Förutom att bygga holkar kommer vi att berätta om olika holklevande arter, varför fågelholkar behövs, hur en bra holk är

konstruerad och annat som du kanske inte visste om fåglar och deras bobyggande.

Kursledare är Hanna Sohlborg från Torsåker, lärare i Trä & Smide på Västerbergs folkhögskola och fågelentusiast. Assistent är Kristoffer Skogsberg, smed i Torsåker.

Begränsat antal platser. Anmäl dig via Studieförbundets webbplats.

Regional skogsträff

22 mars kl 10–16, Kämpens hembygdsgård, Södra kyrkvägen 1, Bollnäs

Naturskyddsföreningen Gävleborgs skogsgrupp ordnar en skogsträff. Philipp Weiss, föreningens skogssamordnare i

Dalarna, är förmiddagens talare. Eftermiddagen har fladdermustema. Mer info kommer på Facebook och hemsidan.

Hanna Kovac: Myller och mångfald

- så hjälper du fler arter att trivas hos dig

24 mars kl 18, Hofors bibliotek, Skolgatan 11, Hofors

Vill du få in mer mångfald i din omgivning – oavsett om det är i din trädgård, på din balkong eller kanske runt huset där du bor? Då får du massor av inspiration från föreläsningen med Hanna Kovac.

Vi får en inblick i hur det ser ut för den biologiska mångfalden globalt, men också mängder av tips på hur vi kan bidra till att stärka den i vår närhet.

Hanna Kovac är biolog och har jobbat med naturvård på Länsstyrelsen Gävleborg samt som projektkoordinator för Naturskyddsföreningens projekt Världens längsta blomsteräng. Att värna och främja biologisk mångfald är en hjärtefråga och något hon arbetar med på flera olika sätt – bland annat i sin egen trädgård och genom insamling och odling av vilda ängsfröer inom WWF:s projekt Ängsfröer för hela Sverige.

Hanna
Kovac,
biolog.

Locka in humlorna med hjälp av blommor som de gillar. Foto: Hanna Kovac

Föreläsningen är också en start för studiecirkeln *Naturligtvis!* som vår förening kör för andra året. Läs mer på nästa sida.

Öppet möte inför valet: Vad vill de politiska partierna lokalt?

Håll utkik efter tid och plats på hemsidan och i Facebookgruppen!

Det är valår i år och därför vill vi förstas höra hur de lokala partierna tänker och planerar om frågor som berör natur och klimat. Hör av dig om du har någon fråga som du vill att vi ställer till dem!

hofors-torsaker@
naturskyddsforeningen.se

Har du möjlighet får du gärna vara med i vår valgrupp och hjälpa till! Kontakta Maj-Lis Koivisto: maj-lis@ordbruk.com

Studiecirkel: *Naturligtvis!*

24 mars, 8 april, 22 april, 6 maj, 20 maj, 3 juni samt en träff i augusti

När naturen trängs undan av växande städer eller artfattiga åkrar och skogar hotas den biologiska mångfalden. Det är ett allvarligt problem eftersom vi är en del av naturen och beroende av dess mångfald. Men vi kan också bli en del av lösningen.

Studiecirkeln *Naturligtvis!* ger dig konkreta tips på hur du lockar in olika arter till din trädgård. Genom både praktik och

teori lär vi oss hur vi kan göra våra trädgårdar rikare på liv. Anmälan via Studieförbundets webbplats.

Miss inte starten med inspirationsföreläsningen med Hanna Kovac om biologisk mångfald i din närhet, se information på föregående sida.

Välkomna önskar studiecirkelledarna Christina Hansson och Anna Virén!

20 lodjur ska skjutas i Gävleborgs län i årets licensjakt.

Foto: Peter W Eriksson, Mostphotos

Jenny Olsson: *Svensk rovdjursförvaltning - odemokratisk och oetisk*

22 april kl 18, Björkhagsskolan, Hofors

Undrar du också varför Sverige har legaliserat troféjakt på stora rovdjur?

Välkommen till en kväll som handlar om rovdjuren, hur viktiga de är för fungerande ekosystem och hur hotade de är, samt hur nuvarande politik och lagstiftning fungerar eller snarare inte fungerar i den naturkris vi nu befinner oss i.

Det kommer också att handla om möj-

liga lösningar och vad vi alla kan göra för att bidra till att skydda rovdjuren.

Föredragshållare är Jenny Olsson, ledamot i Svenska Rovdjursförbundets styrelse, verksamhetsutvecklare för Naturskyddsförbundets regionkansli Gävle-Dala, tillika ordinarie representant för naturvårdsintresset i Gävleborgs viltförvaltningsdelegation.

Fågeltornskampen

9 maj kl 5-13, Fågeltornet vid Bysjön

Fågeltornskampen är en tävling mellan svenska fågeltorn och dessutom en landskamp där också Finland och Danmark deltar. Den startade 2016 och Bysjön har varit med från början. Kom gärna till tornet under dagen så kanske vi kan visa

något trevligt eller varför inte för att hjälpa oss?

År 2025 deltog 113 fågeltorn i Sverige och vi kom på delad trettionde plats. Det var vi mycket nöjda med, dels för att vi slog rekord med 77 arter och dels för att vi såg en rad riktigt ovanliga arter. Vi hade både röd och brun glada, ringtrast och en del annat. Vem vet vad det blir i år?

Hitta hit: Ta riksväg 68 söderut från Hofors/E16, sväng vänster mot Hästbo, följ Hästbovägen och därefter Östansjövägen. Sväng höger direkt efter järnvägsövergången och följ den lilla vägen till parkeringen vid fågeltornet.

Röd glada är en ovanlig besökare i våra trakter. Foto: Lennart Risberg

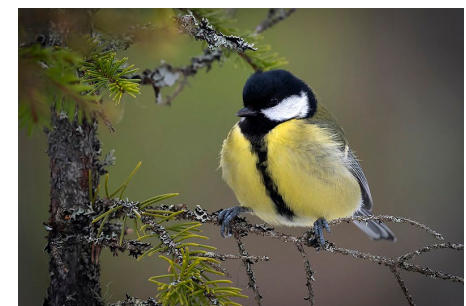
Fågel morgon vid Hammardammen

12 maj kl 6, samling vid vindskyddet, norr om Hammardammen, Hofors

Följ med på en liten promenad vid Hammardammen där vi ska försöka lära känna igen de vanligaste vårfåglarna.

Promenaden varar cirka en timme, max en och en halv, och leds av Bo Joelsson.

Ta gärna med lite fika för en frukost i det gröna!

Talgoxens karaktäristiska "ti-ti-fuu, ti-ti-fuu" kanske vi får höra den 12 maj.

Foto: Bo Joelsson

Maria Wolrath Söderberg: *Mentala hinder mot att göra goda val*

13 maj kl 19, Hofors bibliotek, Skolgatan 11, Hofors

De flesta vill lämna efter sig en bättre värld, men lever ändå som om vi hade fyra jordklot. Vad är det som hindrar oss och

hur kan vi ta oss själva i kragen? Det kommer Maria Wolrath Söderberg att prata om. Läs mer om henne på sidan 19.

Lage Bergström: Om flugor, myggor och knott - småryp värda att älska?

21 maj kl 18, Växthuset, personalingången vid övre delen, Kaserng 2, Hofors

När vi säger att vi vill gynna biologisk mångfald, kommer insekterna i fokus. De är många och avgörande för att ekosystemen ska fungera. Växter och svampar är också viktiga, liksom fåglar och fiskar och stora djur som älgar och vargar. Men det är insekter som till exempel bin och fjärilar som vi i första hand tänker på, för att de är vackra, men kanske framför allt för att vi vet att de är viktiga

Örtblomfluga på säl.

Foto: Lage Bergström

pollinerare. Och pollineringen är ju avgörande för att vi människor ska få fortsatt tillgång till den mat vi är vana vid.

Men örtblomflugan på bilden är också en effektiv pollinerare. Är flugor också viktiga för den biologiska mångfalden? Och fjärilsmott som kan dyka upp bland mjöl-

påsarna i våra skafferier – ska de också skyddas? Hur är det med knotten?

Om de här frågorna ska Lage Bergström berätta och visa bilder. Han började fotodokumentera den biologiska mångfalden på sin gård i Åsmundshyttan för 18 år sedan och nu har han fotograferat mer än 1 800 olika arter på sin mark.

Ängsgruppen: Välkommen till vårt öppna möte!

26 maj kl 18, Erik-Lars väg 3, Åsmundshyttan

Är du intresserad av ängarnas artrikedom och skötsel? Kanske vill du delta i Ängsgruppens arbete för att uppmärksamma ängarnas biologiska mångfald och bidra till att skydda arterna som har ängar som sin livsmiljö?

Den 26 maj har vi ett öppet möte i Ängsgruppen och alla som vill veta mer om vad vi gör är välkomna att delta utan krav på fortsatt engagemang.

Vi börjar med att besöka gårdens ängar för att undersöka vad som blommar där i slutet av maj. Sen fortsätter vi inomhus då vi berättar om sommarens aktiviteter och vad som behöver göras för att de ska bli så bra som möjligt.

Vi bjuder på fika. Ingen föranmälan, det är bara att dyka upp!

Varmt välkommen!

De vilda blommornas dag

14 juni – exakt tid och plats meddelas på Facebook och på webbplatsen

De vilda blommornas dag är Sveriges, och Nordens, mest omfattande officiella blomstervandring. Under en och samma dag går tusentals människor på blomstervandringar och andra blomsteraktiviteter i Sverige, Norge, Finland, Island, Danmark, Färöarna och Grönland.

Vår krets brukar arrangera blomstervandring på denna dag då vi tittar på och lär oss om våra vilda växter och upplever

naturen i vår närhet. I år guidar Nicklas Gustavsson och Lage Bergström till blomsterprakten.

De vilda blommornas dag startade i Danmark i slutet av 1980-talet och 2002 anslöt sig både Sverige och Norge.

Vandringen sker i samarbete med Svenska Botaniska Föreningen.

Ta med fika för en liten rast i det gröna.

Följ med på en gårdsvandring till Erik-Lars, en gård med gamla anor.

Foto:
Lage Bergström

Upptäck Erik-Larsgårdens kultur och natur

28 juni kl 14, Erik-Lars väg 3, Åsmundshyttan

Gårdarna i Torsåkers bergsmansbyar har gamla anor och en spännande historia. Över åren har gårdsmiljöerna och omgivande natur förändrats för att möta de krav och möjligheter som följer med tiden.

Erik-Lars-gårdens nuvarande ägare Lage Bergström tar oss med på en gårdsvandring. Han kommer att berätta om hur han försöker sköta marker och byggnader med respekt för tidigare generationers strävanden och med dagens krav på miljöhänsyn och klimatanpassning.

Åsmundshyttan Nr 1 finns första gång-

en omnämnd i byhandlingar år 1600 och kallades Norrgården. Vid laga skiftet 1875 flyttades gårdsbyggnaderna till sin nuvarande plats och gården fick då namnet Erik-Lars. Fördelningen av åker, äng och hagar och skog är ungefär densamma idag som för 150 år sedan.

Ta med eget fika.

Tips: Passa på att före eller efter gårdsvandringen se en konstutställning i Galleri Svartöra inne i den gamla ladugården på Erik-Lars.

Utflykt till ängsblommorna vid Fäbods

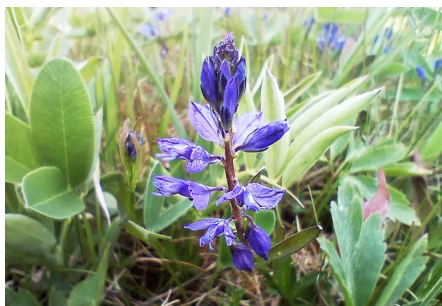
4 juli, samling för gemensam avfärd vid Lidl's parkering i Hofors kl 10 och parkeringen vid blomsterhandeln i Torsåker cirka 10.15

Följ med till blomsterprakten i Fäbods naturreservat! Vår guide blir Barbro Risberg, föreningens tidigare ordförande och vår främsta expert när det gäller floran i Hofors kommun.

Det mekaniserade och stordriftiga jordbruket som kom efter andra världskriget har tyvärr fått stora konsekvenser för många arter, både blommor, insekter och fåglar, som har minskat drastiskt.

Men på ängen vid Fäbods är det en fröjd att få uppleva den artrikedom som förr fanns överallt i jordbrukslandskapet.

Fäbods ligger naturskönt vid Fäbods-

Jungfrulinet växer på Fäbods.

Foto: Maj-Lis Koivisto

sjön, ta med fikakorgen för en härlig dag i naturen!

Familjedag vid Hammardammen

20 september kl 13–16, vindsyddet vid Hammardammen, Hofors

Förra årets familjedag vid Kolgården blev väldigt lyckad, så vi gör skogsdagen till en tradition!

20 september träffas vi vid vindsyddet vid Hammardammen. Där finns det en tipsrunda att gå, en skattjakt för barnen, Natursnokarna är på plats och Nicklas Gustavsson leder en artexkursion.

Och så har vi brasan igång för den som är frusen eller vill grilla sin medhavda korv.

Kolgården, september 2025.

Foto: Per Lissel

Vi bjuder på fika! Välkomna!

Vindsyddet ligger i den norra delen av sjön.

Håll utkik!

Det händer mer!

Vi har många planer och det kan komma till aktiviteter, så håll utkik på vår webbplats och i Facebookgruppen Naturskyddsföreningen Hofors-Torsåker!

Kalendariet i korthet

Söndag 15 februari kl 13–15, Edsken

Natursnokarna, mer info:

snokhoforstorsaker@gmail.com

Måndag 16 februari kl 18,

Hofors bibliotek

David Jonstad: *Gemensam beredskap i krisernas tid*

Torsdag 12 mars kl 18

Studiecirkelstart: *Lär dig skydda skog med höga naturvärden*

Söndag 15 mars kl 13–16, Värnaskolans

slöjdsal, Värnavägen 5, Hofors

Hjälp en fågelfamilj, bygg en holk!

Torsdag 19 mars kl 18, Folkets hus,

lokal Freja, Hofors

Årsmöte med efterföljande medlemsmiddag i kaféet kl 19

Söndag 22 mars kl 10–16, Bollnäs

Regional skogsträff med fladdermustema

Söndag 22 mars kl 13–15, Torsåker

Natursnokarna, mer info:

snokhoforstorsaker@gmail.com

Tisdag 24 mars kl 18, Hofors bibliotek

Hanna Kovac: *Myller och mångfald – så hjälper du fler arter att trivas hos dig*

Onsdag 8 april, kl 18, Hofors

Studiecirkelstart: *Naturligtvis!*

Onsdag 22 april kl 18,

Björkhagsskolan, Hofors

Jenny Olsson: *Svensk rovdjurs-*

förvaltning – odemokratisk och oetisk

Sön 26 april, kl 13–15, Storflyet, Hofors

Natursnokarna, mer info:

snokhoforstorsaker@gmail.com

Lördag 9 maj kl 5–13,

Fågeltornet vid Bysjön, Hästbo

Fågeltornskampen

Tisdag 12 maj kl 6, vindsyddet

vid Hammardammen, Hofors

Fågel morgon med Bo Joelsson

Onsdag 13 maj kl 19, Hofors bibliotek

Maria Wolrath Söderberg:

Mentala hinder mot att göra goda val

Torsdag 21 maj kl 18, Växthuset,

personalingången vid övre delen,

Kaserng 2, Hofors

Lage Bergström: *Flugor, myggor*

och mott – småkryp värda att älska?

Tisdag 27 maj kl 18, Erik-Lars väg 3,

Åsmundshyttan

Ängsgruppen har öppet möte, alla är välkomna!

Söndag 31 maj, kl 13–15,

Hammardammen, Hofors

Natursnokarna, mer info:

snokhoforstorsaker@gmail.com

Söndag 14 juni kl 14, plats

meddelas senare

De vilda blommornas dag.

Nicklas Gustavsson och Lage

Bergström leder exkursionen.

Söndag 28 juni, kl 14, Erik-Lars väg 3,

Åsmundshyttan

Gårdsvandring med Lage Bergström

Lördag 4 juli, kl 10, samling vid

parkeringen vid Lidl i Hofors och

busstationen i Torsåker 10.15

Exkursion till Fäbods natur-

reservat med Barbro Risberg

Söndag 20 september kl 13,

vindsyddet vid Hammar-

dammen, Hofors

Familjedag i skogen med skatt-

jakt, artexkursion och grillning

Nötskrikan är en färgstark och intelligent kråkfågel som hör hemma i svenska skogar året runt. Den har en skränande varningssignal, och kan härma andra fåglar och ljud i sin omgivning. Nötskrikan har en viktig roll i ekosystemet genom att den sprider ekollon, vilket bidrar till att eken kan föröka sig.

Foto: Bo Joelsson

Bli medlem och stöd djur och natur!

Bli medlem

Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen är Sveriges största miljöorganisation med över 200 000 medlemmar. Medlemsavgiften är 360 kronor per år, eller 420 kronor för ett familjemedlemskap. Du får bland annat fem nummer av den prisbelönta tidskriften Sveriges Natur, tio procents rabatt på tågresor med SJ, tillgång till en webbplats fylld med information. Och framför allt, så står du upp för naturen!